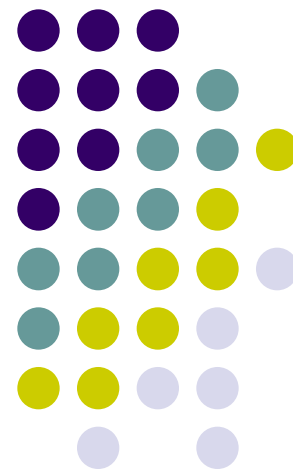

Правові аспекти захисту вагітності та материнства

Гаркавенко О.І. національний
експерт, спеціаліст з
оцінки/переоцінки закладів охорони
здоров'я на відповідність статусу
“Лікарня, доброзичлива до дитини”

Право на материнство. Історія.

- Материнство можна розглядати як природне покликання особи, як здатність жінки до відтворення, як найважливішу соціальну функцію жінки. Право на материнство можна також розглядати як фундаментальне природне право жінки. Право на материнство виникло за часів сивої давнини. Воно знаходило своє висвітлення багато століть тому, починаючи із античних часів. Ще стародавній філософ Платон вів мову про те, що в правильно організованій державі першими законами повинні бути ті, що регулюють шлюб

Охорона материнства в межах світу

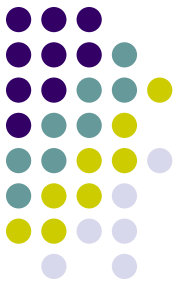
- **Важливість охорони материнства та доступу до репродуктивного здоров'я на міжнародному рівні вперше була окреслена в Програмі дій Міжнародної конференції по народонаселенню та розвитку в 1994 році. На міжнародному рівні материнство охороняється цілою низкою нормативних документів. Зокрема, п. 2 ст. 10 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права регламентує надання особливої допомоги матерям до і після пологів . Пункт «г» ст. 24 Конвенції про права дитини передбачає надання матерям належних послуг з охорони здоров'я в допологовий і післяпологовий період . Ст. 8 Європейської соціальної хартії закріплює перелік прав працюючих жінок на охорону материнства**

Охорона материнства в Україні

- Україна ратифікувала та прийняла основні міжнародні документи, зокрема, Декларацію ООН про права дитини , Програму дій Міжнародної конференції з народонаселення та розвитку, Декларацію тисячоліття, Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.

Конституція України

- Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.
- Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується:
- наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами з охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям (ст.24 Конституції України)

Кодекс законів про працю

- Правовий захист вагітних жінок за кодексом законів про працю закріплено в наступних його положеннях:
- • забороняється тимчасове переведення на іншу роботу вагітних жінок, жінок, які мають дитину-інваліда або дитину віком до шести років, а також осіб віком до вісімнадцяти років без їх згоди (ст. 33 КЗпП);
- • забороняється залучення до роботи в нічний час вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років (ст.55 КЗпП);
- • забороняється залучення до надурочних робіт вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (ст.63 КЗпП);
- • не допускається залучення до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні і направлення у відрядження вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років (ст. 176 КЗпП);

Кодекс законів про працю

- забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а одиноким матерям - за наявністю дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда;
- не допускається звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (до шести років - частина шоста статті 179), одиноких матерів при наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
- Жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, одинокій матері, батькові, який виховує дитину без матері, надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (ст.182-1КЗпП).

- Жінкам, що мають дітей віком до півтора року, надаються, крім загальної перерви для відпочинку і харчування, додаткові перерви для годування дитини. Ці перерви надаються не рідше ніж через три години тривалістю не менше тридцяти хвилин кожна. При наявності двох і більше грудних дітей тривалість перерви встановлюється не менше години. Строки і порядок надання перерв установлюються власником або уповноваженим ним органом за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) підприємства, установи, організації і з врахуванням бажання матері. Перерви для годування дитини включаються в робочий час і оплачуються за середнім заробітком (ст. 138 КЗпП).

- Державний механізм захисту материнства являє собою цілу низку заходів, що є різними за своїм змістом. Діюче законодавство орієнтоване на створення гарантій для жінок, що потребують особливого захисту зі сторони держави через вагітність та пологи, народження дитини, подальший догляд за новонародженим. У зв'язку з цим, має бути створений належний механізм захисту репродуктивного здоров'я та материнства.

Дякую за увагу!

